

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת בראשית

הגיליון השבועי לכל יהודי 982

כ"ה בתשרי התשס"ו
(28.10.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

כינוס להפצת יהדות

כינוס מיוחד שייחוד להפצת היהדות הלכה למעשה יהיה א"ה במוצאי שבת בראשית, באולמי הפצדי בירושלים, בשעה 8 בערב. הכינוס נועד לבני ישיבות ההסדר והישיבות התיכוניות, והוא נערך בראשות רבנים וראשי ישיבות לצד פעילים בארגונים העוסקים בהנחלת היהדות לציבור הרחב. אורח מיוחד — מנהל בית-חב"ד בבנגקוק, הרב נחמיה וילהלם.

מהפכת החדשות

בשנים האחרונות גוברת המודעות לצורך במערכות תקשורת עצמאיות, שיבטאו את עולם הערכים של יהודים מאמינים. עם זה, רבים הוסיפו להאזין למהדורות החדשות המרכזיות, להתעדכן בנעשה. לפני כשנה חולל רדיו קול חי מהפכה, והקים מחלקת חדשות, המגישה מהדורות חדשות בכל שעות היום. נתוני סקר TGI החדש מעלים כי ציבור גדול מאזין בקביעות למהדורות האלה. מנהל המחלקה, **שבתי גרברצ'יק**, מציין כי העיקרון הוא לתת למאזין את החדשות העדכניות, ללא ידיעות העוסקות בעניינים שהצנעה יפה להם, וללא רכילות. גם המהדורה המרכזית, המשודרת בשעות 7-9 בערב, בהגשת **מרדכי לביא**, זוכה לשיעור האזנה גבוה למדי.

למה ומדוע

הופיעה מהדורה חדשה של הספר **איך למה ומדוע** — תשובות קצרות וענייניות לשאלות בכל תחומי היהדות. את הספר כתב הרב **אליעזר גביץ**, מנהל בית-חב"ד עמק זרעאל, בעקבות שאלות שעלו בעבודתו היום-יומית. במהדורה החדשה נוספו עניינים חדשים וסקירה על חגי ישראל. טל' 02-5384928.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבט אילת ניר-יוק
 כניסת השבת 4:18 4:32 4:22 4:36 4:37 5:40
 צאת השבת 5:30 5:31 5:30 5:32 5:32 6:38
המודל: ליל רביעי, שעה 11, 22 דקות 13- חלקים
ראש-חודש מרחשוון ביום רביעי וחמישי
פקס: 03-9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
 נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280
 אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
 נא לשמור על קדושת הגיליון

מותר האדם מן הבהמה

אנו מקדשים ערכים שאינם קיימים בעולם החי. אנו מייחסים לחיים ערכים של קדושה. בזה עצמו כאילו אמרנו שיש בחיי האדם דבר אלוקי, נשגב, על-טבעי

וחשבון על מעשיו, דבר שאיננו דורשים משום בעל-חיים אחר? למה ברור לנו שלכל היצורים אין בחידה חופשית, ושהתנהגותם נגזרת ממעור של רפלקסים, ואילו לעצמנו אנו מייחסים יכולת של בחירה בין טוב לרע, ואנו מעמידים בני-אדם לדין על רוע בחירתם?

מדוע רצח נחשב פשע מתועב בכל תרבות אנושית, בשעה שהרג בעולם החי הוא התנהגות נורמטיבית לחלוטין. בעל-חיים רבים הורגים את בני מינם, במאבקי שליטה וכוח. על-פי תאוריית ההתפתחות, זו התנהגות חיובית, שדוחקת הצידה את החלשים ומבטיחה את עליונותם של החזקים. למה לא להחיל עקרונות אלה גם בעולם האנושי?

אפשר להוסיף עוד ועוד שאלות, אך דיי בכך כדי להוכיח שכל התרבות האנושית מבוססת על עקרונות המנוגדים מיסודם למשמעויות המוסריות הטמונות בתאוריית ההתפתחות. אנו מקדשים ערכים שאינם קיימים בעולם החי. אנו מייחסים לחיים ערכים של קדושה — קדושת החיים. בזה עצמו כאילו אמרנו שיש בחיי האדם דבר אלוקי, נשגב, על-טבעי.

בחירה ותכלית

פרשת בראשית אכן ממחישה את ההבדל המהותי בין האדם לבין שאר היצורים. כל הברואים נבראו במאמר בלבד, ואילו תהליך בריאתו של האדם היה שונה במהותו. לפני בריאתו אמר הקב"ה: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", ומכאן בא עקרון קדושת חייו של האדם, שנברא בצלם אלוקים.

לאדם ניתנה יכולת שאינה קיימת בכל הבריאה — הבחירה החופשית. החלטותיו ומעשיו אינם מתוכננים בתכונותיו הטבעיות, אלא תלויים בבחירתו החופשית. זה מותר האדם מן הבהמה, ולכן האדם זכאי לשכר על בחירתו הטובה וראוי לעונש על רוע בחירתו. ומעל הכול, לאדם נקבעה תכלית מיוחדת — להוביל את העולם כולו לייעודו, "לתקן עולם במלכות ש-ד-י", במהרה בימינו.

מ אז ומעולם הטרידה את האנושות השאלה מי אנחנו וכיצד נוצרנו. פרשת בראשית מציגה את סיפור הבריאה. הפרשה מתארת כיצד העולם כולו נברא על-ידי הקב"ה ותשומת-לב מיוחדת ניתנת לסיפור היווצרותו של האדם. האדם נברא בדרך שונה מזו שבה נבראו שאר היצורים, והקב"ה נתן בידי את השליטה בעולם כולו — "מלאו את הארץ וכבשוה, ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ".

מול סיפור הבריאה התפתחה בעשרות השנים האחרונות תאוריית ההתפתחות, הגורסת כי החיים נוצרו מאליהם, התפתחו בהדרגה, והאדם אינו אלא שלב התפתחות גבוה יותר. תאוריה זו התקבלה בהתלהבות בחוגים רבים, כי סיפקה כביכול תשובה להיווצרות החיים בלי הצורך להכיר באדון לבריאה. מרוב התלהבות ניתנו לתאוריה הזו הנחות מפליגות, מתוך התעלמות בוטה משורת חורים, סתירות וקושי צורמות.

מזרה כשהיא לעצמה העובדה שבני-אדם הגיוניים מוכנים לקבל תאוריה שאחז הסתברותה אפסי. אנשים שיצחקו לכן אם תטענו שזרקתם חמש אבנים והן נפלו בדיוק אחת על השנייה ויצרו מגדל מסודר, מסכימים להאמין שעולם מורכב ומשוכלל כל-כך נוצר מעצמו, בדרך אקראית. העדר ההיגיון בתאוריה זו זועק לשמיים.

האומנם החזקים שורדים?

אך מלבד כל הבעיות הללו, רבים אינם נותנים את דעתם למשמעויותיה המוסריות של תאוריה זו. העיקרון המרכזי של תאוריית ההתפתחות הוא — החזקים שורדים; דינם של החלשים, החולים והנכים להיכחד. אם האדם הוא תוצר של תהליך כזה, מה מקום יש לכל עולם הערכים והמוסר? במקום ערכים ומוסר היה עלינו לאמץ את הכלל 'כל דאלים גבר', החזקים שורדים.

אם האדם אינו אלא קוף בדרגת התפתחות גבוהה יותר, מדוע אנו תובעים ממנו לתת דין

איך בוחרים את המשובח לקרבן

שור, הוא יכול להביא גם כבש או עז, ואפילו עוף; אולם מהסוג שממנו הוא מבקש להביא קרבן, עליו לבחור את הטוב ביותר.

תודה לקב"ה

הסיבה לזה היא, שבבחירת החלק המשובח יהודי מבטא את הכרתו כי "לה" הארץ ומלואה, הכול שייך לקב"ה, ולכן הוא מגיש לו מראשית היבול ומהטוב שבו. בעלותו של הקב"ה על העולם חלה גם על הסוגים הפחותים יותר, ולכן אין לקבוע שרק הסוגים האיכותיים יותר טובים לקרבן, אלא אפשר להביא קרבן גם מהסוגים הנחותים יותר.

גם יהודי שיש לו מהסוגים הנחותים שבבריא יכול לקיים את "כל חלב לה". לכן ההדגשה איננה על הסוג, אלא על הבחירה בתוך הסוג עצמו. רגשי התודה של יהודי לקב"ה צריכים להתבטא בהיותו בוחר בעבור הקרבן את החלק המשובח שבאותו סוג, ואז הקב"ה משלם לו בשפע של טוב גשמי ורוחני, מידו המלאה הפתוחה והרחבה.

(לקוטי שיחות כרך טו, עמ' 20)

הפחות משובח — צאן ולא בקר, אלא שבסוג זה עצמו הביא מהטוב והמשובח שבו — "מבכורות צאנו ומחלביהן".

קין סבר, שהעיקר הוא לבחור בעבור הקרבן את הסוג הנעלה והחשוב ביותר, ואין חשיבות למידת איכותו של החלק הנבחר בתוך הסוג המשובח. גילה הקב"ה שההפך הוא הנכון — לא חשוב הסוג, אבל באותו סוג שממנו מביאים קרבן יש לבחור בעבור הקרבן את החלק האיכותי והמשובח ביותר.

הסוג אינו חשוב

דבר זה מופיע להלכה ברמב"ם. הוא כותב, כי על האדם להביא את קרבנו "מן היפה והמשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו". בהקשר זה הוא מביא את הפסוק "כל חלב לה" (כלומר, יש להביא לה' את ה'חלב', החלק המשובח), ומביא ראייה מכך שהקב"ה שעה אל מנחתו של הבל, שהייתה "מבכורות צאנו ומחלביהן".

וכך הנודר קרבן, צריך להביא "מן הגדולים במין שנדר". עשיר לא חייב להביא דווקא

ני בניו של אדם הראשון, קין והבל, הביאו קרבן לה'. פרשתנו מספרת שקין הביא "מפרי האדמה", והקב"ה "לא שעה" אל מנחתו, ואילו הבל הביא "מבכורות צאנו ומחלביהן", והקב"ה קיבל את קרבנו — "ויישע ה' אל הבל ואל מנחתו".

חז"ל מדייקים מלשון התורה, שקין בחר בעבור הקרבן את החלק הגרוע שביבול, ולכן הקב"ה לא פנה אל מנחתו; ואילו הבל, שהביא "מבכורות צאנו ומחלביהן", מהמשובחים שבהם, זכה שקרבנו יתקבל. לפי זה תמוה איך חשב קין שהקב"ה יקבל את קרבנו ועוד, מדוע חרה לו כשראה שקרבנו של הבל נתקבל?

טעותו של קין

רש"י מביא בפירושו על התורה מדרש האומר שקין הביא "זרע פשתן". פירוש זה מאיר באור אחר את מעשיהם של קין והבל: קין, שהיה עובד אדמה, הביא מהסוג המשובח ביותר בגידולי האדמה — פשתן; אלא שבסוג זה עצמו הוא בחר בחלק הגרוע שבו. לעומתו, הבל, שהיה רועה צאן, הביא מהסוג

מן המעייין

נושא השבוע: בראשית

אמרת השבוע

ממה להצטער

חסיד אחד לא ציית להוראת רבו, וכשהגיע לשהות במחיצתו חש כי אין רבו מקרבו כבעבר. הדבר גרם לו עוגמת-נפש ופניו היו עצובות. הצדיק הבחין בכך ושאלו לפשר העצב הנסוך עליו. השיב החסיד: "משום שהרבי מקפיד עליי". נענה הצדיק: "לאחר שחטא קין, שאלו הקב"ה 'למה חרה לך ולמה נפלו פניך'. שואל ה'חידושי הרי"ם: איזו שאלה זו, וכי לא ברור שקין הצטער על שגורש מלפני הקב"ה? אלא הוא משיב, שזו אינה שאלה אלא תוכחה — הקב"ה מוכיח את קין ואומר לו: התכוונת מניין באה עצבותך. אינך מצטער על עצם החטא, אלא על הריחוק שהרחקתי אותך".

וסיים הצדיק: "אף אתה, אל תתעצב על קפדתי, התעצב על המעשה שעשית, ואז תגיע לתיקונך".

לגלות את אלוקים

"בראשית" — ראשית ותחילת עבודת ה' היא — "ברא אלוקים" — לגלות את שם "אלוקים". והיכן הוא? — "את השמים ואת הארץ", בתוך השמים ובתוך הארץ.

(הבעל-שם-טוב)

הארץ תוהו ובוהו

"והארץ הייתה תוהו ובוהו" (בראשית א, ב). אם בראשית היום נותן האדם אל ליבו שהאלוקים ברא את השמים ואת הארץ, הוא חש במשך היום שהארץ היא תוהו ובוהו.

(רבי חנוך מאלכסנדר)

הכול בידינו

כשחזר ר' לייבלה אייגר מקוצק, שאלו אביו רבי שלמה: מה למדת בקוצק? השיב לו: למדתי שם שלושה דברים: אדם הוא אדם, מלאך הוא מלאך, ואם ירצה האדם יוכל להיות יותר ממלאך. ועוד, ש"בראשית ברא אלוקים" — ה' ברא את הראשית, ואת השאר השאיר בשביל האדם.

ראשית הכול

"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א, א). "בראשית" — ראשית דבר צריך יהודי לדעת כי "ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" — יש יד מכוונת, ואין הדברים מתנהלים חלילה מעצמם.

(רבי משה-לייב מסאסוב)

שלושת הצרכים

המילה "ברא" משמעותה בריאות, תבואה (מלשון בר), ובארמית גם בן (בר=בן). שלושת הדברים האלה, בני, חיי ומזוני, הם ראשית ועיקרי צרכיו של אדם.

(רבי וולף מסטריקוב)

בעל-הבית היחיד

הקב"ה ברא את העולם ומלאו, וממילא הוא בעל-הבית היחיד בעולם. אלא ש"חושך על-פני תהום", החלק שהקב"ה הועיד לאדם לתקן עדיין שרוי בחושך ועל האדם לתקנו ולהאירו.

(לקוטי שיחות)

ילדה מול השלטון

באותם ימים התגוררנו ביישוב בולשוב, לא-הרחק ממוסקווא. הבעיה המרכזית שהעסיקה אותי ואת בני-ביתי הייתה הקושי לשמור שבת. למזלי הטוב עבדתי בבית, בייצור מטפחות, וכך נתאפשר לי לא לחלל שבת.

אלא שדווקא מכיוון הילדים התעוררה בעיה קשה ביותר. ילדי, שזמן רב לא הופיעו כלל בבית-הספר המקומי, נאלצו להתחיל לפקוד אותי, בעקבות לחץ עצום שהופעל עלינו. אף-על-פי-כן, בימי שבת וחג נשארו בבית.

הנהלת בית-הספר דרשה כי ילדינו יופיעו בכיתותיהם גם בשבתות ובחגים, וכי יבצעו את כל המטלות, כשאר הילדים. מבחינתנו הדבר לא בא בחשבון כלל. בבית-הספר ניסו לחלץ על הילדים להצטרף לביניהם מונע מהם לבוא לבית-הספר בשבת, אבל הם היו נבונים דיים לטעון כי ההחלטה באה מצידם, וללא שום לחץ שלי עליהם.

כעבור כמה שבועות התפרסם מאמר זועם בעיתון האזורי, וכותרתו: "הציבור כולו נקרא להתקומם". מתחת לכותרת נכתב, בין השאר, כי "אל יחשוב חזן שילדיו הם קניינו הפרטי. הילדים שייכים לציבור הסובייטי כולו, ועל-כן אסור לנו להרשות שילדיו ייעדרו מבית-הספר ביום שבת, מטעמי דת". הלחץ עלינו גבר והלך, והילדים היו חשופים בבית-הספר להתקפות קשות עליהם.

שבת אחת, לאחר התפילה, הלכתי עם חתני, ר' משה גרינברג, לבית ידך, כדי לברכו לרגל העובדה שבנו החל ללמוד חומש. התעכבנו שם שעה ארוכה וכשחזרנו לבייתנו, הבחנתי בשוטר הניצב ליד פתח הבית. השוטר כבר ראה אותי ולכן לא יכולתי לסגת. נכנסתי פנימה ומצאתי את בני-ביתי חיוריים ומבוהלים. מולם ישבו ראש העיר, אדם נוסף שלא הכרתי ומנהלת בית-הספר המקומי.

"אורחים לא-נעימים באו אליך, מה", אמר-שאל ראש העיר. "מדוע לא-נעימים?!", ניסיתי להישמע רגוע ואדיב.

"הכרנא את חברנו, מפקד המשטרה", הציג ראש העיר את האיש שלצידו. "האם ידוע לך מדוע באנו לכאן?", הוסיף ושאל. "כלל וכלל לא", עניתי. "אינך יודע?!", התרעם הלה על תשובתי, "ומה בדבר ילדיך?". "מה בעיני איתם?", היתממת.

הציווי הראשון

הציווי הראשון שנתן הקב"ה לאדם הוא "פרו ורבו". מכיוון שגם סדר-הדברים בתורה הוא עניין חשוב, שממנו למדים דברים רבים, הרי גם עובדה זו ("פרו ורבו" הוא הציווי הראשון) באה ללמדנו. כ"ק אדמו"ר הרי"צ אומר שיהודי צריך ללמוד מזה, כי הדבר הראשון שמוטל על יהודי הוא – לדאוג שיהיה עוד יהודי. וכשם שהדברים אמורים במשמעותם הפשוטה, כך גם במשמעותם הרוחנית – יהודי חייב לדאוג שעוד יהודי יהיה קשור עם הקב"ה ותורתו.

ההשוואה בין קיום מצווה זו במשמעותה הפשוטה לקיומה במובן הרוחני, נושאת בתוכה כמה וכמה הוראות. לעיתים יכול האדם לטעון, שהשקעת זמן וכוחות-נפש בקירובו של יהודי שני לתורה ולמצוות, באה על חשבון שלמותו האישית; הלא בזמן הזה היה יכול ללמוד תורה ולקיים מצוות ולהתעלות בעבודת ה'.

מלמדת התורה, שכאשר יהודי עומד להקים בית בישראל, ולדאוג שיהיה עוד יהודי בעולם, "מוחלין לו על כל עוונותיו". וכך גם ברוחניות – "יש כאן עידוד וחיזוק מיוחד לכל אחד ואחד הבוחר לחלקו ולגורלו להתעסק בהפצת התורה וחיזוק היהדות וכו' – שמובטח לו ש'מוחלין לו על כל עוונותיו'" (לקוטי שיחות כרך ל, עמ' 168).

מחילת עוונות

בזה גם נופלת עוד טעות אפשרית, כאילו מי שעדיין לא הגיע לשלמות עצמית אינו יכול להשפיע על הזולת. האדם טוען שהוא יודע את מצבו האמיתי, שהוא רחוק משלמות ויש בו כמה וכמה פגמים וחסרונות, ואם-כן, איך הוא יכול ליהפך פתאום ל'משפיע' ולמי שמעורר יהודים נוספים? אומרת התורה, ש"עצם ההחלטה להקדיש את חייו, או על-כל-פנים חלק חשוב מחייו, לעסוק בפריה ורביה (ברוחניות), מביאה סיוע ועזר מהקב"ה (גם) בעבודתו הפרטית, ש'מוחלין לו על כל עוונותיו', ועל-ידי זה גם עבודתו עם אחרים תהיה בשלמות יותר" (שם).

זאת ועוד: לעיתים האדם סבור שהוא נמצא בירידה רוחנית, שאין למטה ממנה, ואיך בכלל ייתכן לדבר עמו על קירובו של יהודי שני. מראה לנו התורה, שעניין זה של מחילת עוונותיו של חתן נרמז דווקא בנישואיו של עשוי (ולכן אשתו נקראת 'מחלת', 'לפי שנמחלו לו עוונותיו'). מזה אנו לומדים שמצבו הרוחני הקודם אינו מעכב, "וגם אם מצבו הרוחני הוא שפל ביותר, הרי תיכף כשבא לקיים מצוות פריה ורביה הרוחנית, ובוחר לו לחלקו ולגורלו לעסוק בקירוב בני-ישראל לאביהם שבשמים, הרי הוא מתעלה ממעמדו ומצבו שלפני זה, ומתגלה אמיתית מהותו" (שם).

להוסיף ולקרב

הוראה נוספת שיש להפיק היא מההלכה שהאדם מצווה שלא להסתפק בקיום החיוב המצומצם, להוליד בן ובת, אלא להוסיף עוד נפש ועוד נפש. אפילו מי שכבר הגיע לגיל זקנה מצווה לעסוק בפריה ורביה, בבחינת "לערב אל תנח ידך". כך גם ברוחניות: "לאחר שהאדם עסק והתייגע בהשפעה על הזולת במשך שנות הבחורות וגיל העמידה, הנה בהגיעו לעת זקנתו הרי אפשר שיאמר שעתה ינח מעבודתו ויגיעות אלה... בא הכתוב ואומר: 'ולערב אל תנח ידך', שגם אז עליו להמשיך ולעסוק ב'פרו ורבו', לקרב עוד בני-ישראל ועוד בני-ישראל ליהדות, תורה ומצוותיה" (שם).

הרבי מדייק בלשון הרמב"ם, שטעם החיוב לעסוק בפריה ורביה גם לאחר שהאדם כבר קיים את המצווה, הוא מפני "שכל המוסיף נפש אחת בישראל כאילו בנה עולם". ומזה אפשר ללמוד גם בעבודה הרוחנית: "ההכרח להוסיף בעבודתו זו אינו רק מפני החשש שעבודתו הקודמת לא הייתה בשלמות, אלא שגם אם עבודתו הקודמת היתה בתכלית השלמות – אין לו להסתפק בכך, ועליו להוסיף בעבודתו גם ב'ערב', כי על-ידי כל פעולה שלו הרי זה 'כאילו בנה עולם'" (שם עמ' 29).

"הם לא באים לבית-הספר בשבת", אינני תועמלן אנטי-דתית", ענית לו. אמר.

"הם לא מוכנים לכתוב בשבת ועל-כן אינם מגיעים לכיתה", השבתי.

"אתה חייב להשפיע עליהם לבוא לבית-הספר בשבת!", פסק ראש העיר.

מנהלת בית-הספר מיהרה להתקומם. "לא אוכל להרשות שילדים הבאים לבית-הספר יחרגו מהמסגרת ולא יכתבו בשבת", אמרה. הביקור בביתנו הסתיים באזהרה חריפה של ראש העיר כי אם ילדי לא יבואו לבית-הספר בשבת הקרובה, יעמידני למשפט.

בעקבות הביקור ואיומיו של ראש העיר, שנשמע הפעם החלטי מתמיד, קיימנו דיון בבית. הוחלט שבכל שבת ילך רק ילד אחד לכיתתו, בלי הילקוט ובלי הספרים וכלי-הכתיבה. בשבת הראשונה נבחרה למשימה בתי בתיה, שהייתה אז כבת שתיים-עשרה.

אנחנו הלכנו לתפילה וכשחזרנו עיכבנו את ה'קידוש' עד שבתיה תשוב מבית-הספר. כשהגיעה הביתה הייתה חיוורת, והמתח הרב שחוותה ניכר היטב על פניה.

היא סיפרה מה עבר עליה: "השיעור הראשון היה בחשבון. המורה כתבה על הלוח תרגיל וקראה לי ראשונה לגשת אל הלוח. ניגשתי ואז הורתה לי המורה לקחת גיר ולפתור את התרגיל.

סירבתי. המורה החלה לצעוק עליי ואף ניסתה לתחוב לי בכוח גיר ליד. זה לא הועיל לה. היא קראה למנהלת, וזו באה עם סגנה. השניים החלו לצעוק ולאיים עליי. חזרתי והודעתי להם כי איני כותבת בשבת. הם הוסיפו לצעוק עליי בגרון נחר, בעוד כל הכיתה יושבת ומביטה בנעשה, דרוכה ומתוחה לראות איך ייפול דבר.

"פתאום הופיע בכיתה ראש העיר. 'מה נשמע? הילדה חזן באה ללמוד?', שאל. 'הנה היא עומדת ליד הלוח!', השיבה לו המורה, 'אך בשום אופן אינה מוכנה לכתוב. היא טוענת שאסור לה לכתוב'. ראש העיר ביקש להראות לו את יומני. היומן נשאר בכיתה מיום שיש, וכך יכולתי להראותו לו. הוא דפדף בו וראה שכל ציוניי מהשבוע החולף – טובים.

"ראש העיר נטל את הגיר ואמר: 'אמרי לי כיצד פותרים את התרגיל ואני ארשום במקומך'. אמרתי לו והוא כתב. אחר-כך שאל את המורה, 'האם זה נכון?'. 'כן', ענתה לו המורה, 'אבל היא לא כותבת!'. ראש העיר התעלם מדבריה. הוא פתח את יומני ורשם בו את הציון הגבוה ביותר. אחר-כך פנה אל המורה ואל המנהלת ואמר להן: 'הניחו לה לשבת ולהקשיב לשיעורים', והלך".

מאז נהפך העניין לנוהג קבוע. בכל שבת הלך ילד אחר לכיתתו ולא כתב בעקבות המקרה עם ראש העיר פסק הלחץ על ילדינו.

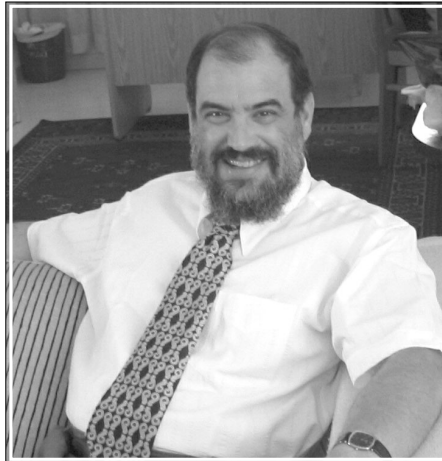
שוב נוכחנו כי עמידתנו האיתנה על שמירת התורה והמצוות, ועל קדושת השבת במיוחד, חזקה מכל לחץ, וסופה שניצחה.

(סיפורו של הרב אהרון חזן מבני-ברק, על-פי ספרו 'נגד הזרם')

נציפייה לנאורה "מתחילת ברייתו של עולם היה מלך המשיח. 'ורוח אלוקים מרחפת' – זה מלך המשיח. וכן הוא אומר 'ונחה עליו רוח ה'". ואימתי מרחפת על פני המים? כשתשפכו כמים לבבכם" (פסיקתא רבתי לגו)

מפתח אישי לנפש האדם

"הפרעות בקריאה ובכתיבה נובעות משיבוש התיאום בין הראייה, השמיעה והיכולת לפרש נכון את צורת האותיות", מסביר זרחין. "לכן לא מדובר כאן בהליך רגיל של למידה, אלא בגילוי ופיתוח של חושים רדומים. לשם כך נדרשת התבוננות בנפש המטופל ומציאת 'מפתח' אישי לכל אחד ואחד. ה'מפתח' יכול להיות מוזיקה, הבעה בדיבור, פעילות ספורטיבית, או כל ביטוי עצמי אחר, שיחזק את ביטחונו העצמי של המטופל ויעודד אותו לגלות יכולות נסתרות החבויות בו".

זרחין: 'גילוי ופיתוח של חושים רדומים'

הדרך לתורה

כעשר שנים לאחר שגבר על בעיית הדיסלקציה עבר מיכאל שינוי נוסף בחייו. בהיותו בן עשרים ושמונה החל לשמור תורה ומצוות. בהקדמה לספרו הוא מספר על דרכו אל התורה, ועל הקשר שנוקם בינו לבין הרבי מליובאוויטש. באחד ממכתביו אל מיכאל כתב לו הרבי כי עליו להעלות את סיפורו על הכתב ולפרסמו. התוצאה, כאמור, מרגשת ומרתקת.

'מכון זרחין – פתרון שורשי לבעיות למידה'.

"שיטת האי-שיטה"

בהיותו בן שבע-עשרה הצליח מיכאל – בזכות גישה מקורית שפיתח מומחה מפילדלפיה, וכמובן גם כוח-רצון עז – לנצח את הדיסלקציה. כיום הוא עוזר לילדים ולמבוגרים הסובלים מהבעיה. על בסיס הדרך שבה טופל ועל יסוד ניסיונו העשירי, פיתח מיכאל שיטת טיפול ייחודית, הקוצרת שבחים מבעלי-מקצוע מהשורה הראשונה. את שיטתו הוא מכנה 'שיטת האי-שיטה', והיא דוגלת בגילוי הצד אישי החזק של כל מטופל.

בחדר-עבודתו המטופח, שקירותיו מעוטרים מכתב-יתודה רבים, יושב ר' מיכאל זרחין, חסיד תב"ד תושב בני-ברק, וחובק את ספרו האוטוביוגרפי, שבימים האלה אור בהוצאת משרד הביטחון. רבים כתבו את סיפור-חיהם בספר, אך כשהמחבר לא ידע עד גיל שבע-עשרה קראו וכתבו, זה כבר עניין אחר. ולא, אין זה סיפור על בן למשפחת מצוקה שפרץ את מעגל העוני והבערות, ממש לא.

זרחין (51) נולד למשפחה מסורתית, מכובדת ואמידה, שהייתה ממייסדי הרצליה ומאבות תעשיית הטקסטיל בארץ. ילדותו עברה עליו בתל-אביב. בהיותו בגיל חך התברר להוריו כי בנם מתקשה בפעולות מוטוריות ואינו מצליח לקלוט כל מה שקשור בקריאה ובכתיבה. הגננת בגן-הילדים והמורה של כיתה א חשבו כי הוא לוקה בפיגור שכלי.

בעיה שלא נחקרה

כשהיה מיכאל בן שש, נסע עם אימו ללונדון, לפגוש את הד"ר אוניל, מומחה לטיפול בהפרעות למידה. לאחר בדיקה הודיע הד"ר אוניל לאם: "יש לך בן אינטליגנטי ופיקח מאוד, בעל פוטנציאל להישגים מרשימים בעתיד, אלא שבשלב זה הוא סובל מבעיה שעדיין לא נחקרה דייה ולפי שעה לא נמצא לה פתרון. קוראים לה – דיסלקציה".

בספרו, 'השליחות שמעבר למילים', מגולל זרחין, בדרך נוגעת ללב, ילדות קשה ומיוסרת של ילד ונער, נכון וחברותי, המודע לנכותו. "כל הזמן נשלחו לעברי מסרים שליליים בסגנון, 'אתה לא-יוצא, תישאר כיתה, אתה כישלון'", הוא אומר ומחייך. ולחיוכו סיבה מוצדקת – השלט בכניסה ללשכתו מכריז:

ביטוח הרכב הזול ביותר במדינה!!!
גפן מבטחים
 גם לך מגיע את קרן הפנסיה "מבטחים" – הקרן הטובה בישראל עם הרחבה מלאה לאובדן כושר עבודה!
קבוצת גפן – המבטחת המורשת של הציבור הדתי
1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה

סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה מאת **מנחם ברוד**

הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פִּינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שבת מברכים

שאלה: מה משמעותה של 'ברכת החודש' בשבת שלפני ראש-חודש?

תשובה: בזמן שבית-דין היה מקדש את החודש על-פי ראיית הירח, היה 'ראש בית-דין אומר: 'מקודש', וכל העם עונים אחריו: 'מקודש! מקודש!'. לאחר שחלל קידוש החודש ונקבע הלוח על-פי החשבון, נהניגו להכריז את יום ראש-החודש ברבים, בעיקר כדי לפרסם זאת בקרב העם. בחרו לשם כך ביום השבת, משום שאז כל הקהל נמצא בבית-הכנסת.

נהוג להכריז זאת בעמידה, כעין זכר לקידוש החודש שהיה מעומד (ומתוך חביבות העניין, עומד גם הציבור כולו). יש נוהגים שהרב הוא המכריז, זכר לראש בית-דין. נהוג שהמכריז מחזיק בידו באותה שעה את ספר-התורה.

נוסף על כך אנו מברכים את החודש הבא, ומתפללים עליו שיהיה לטובה ולברכה. בקהילות אשכנזיות מקדימים להכרזה נוסח 'יהי רצון', המכוון ישירות לחודש הבא,

ובקהילות הספרדים – ארבע בקשות אחרות, כלליות, המתחילות גם הן ב'יהי רצון': על חכמי ישראל, על ישועת עם-ישראל והצלחה ועל בניין בית-המקדש והחזרת עטרה ליושנה.

למנהג חב"ד מסתפקים בתפילת "מי שעשה ניסים" על-פי תקנת כ"ק האדמו"ר הקודם מליובאוויטש (שכתב כי זו 'מצווה רמה ונישאה, המביאה שפע ברכה והצלחה בגשמיות וברוחניות') משכימים בשבת מברכים לבית-הכנסת לומר את כל ספר התהילים בציבור, ולאחר התפילה נהוג לערוך 'התוועדות' בבית-הכנסת, כדי לחזק ולהתחזק בתורה ובתפילה ובהבטת-ישראל, מתוך שמחה וטוב-לבב, ועל כל משתתף להמשיכה בסעודת השבת עם בני-ביתו. כל זה נעשה בתוקף מיוחד בשבת בראשית, שברכתה משפיעה על כל השנה.

מקורות: ר"ה כד,א. אבודרהם, סדר ר"ח בתחילתו. מנ"א תיז,א. שערי אפרים, ילד ושערי רחמים שם (וראה משניב קמו, בשעה"צ יח). קובץ מכתבים שבסוף ספר תהילים 'אוהל יוסף יצחק', עמ' 192. וראה לקוטי שיחות, ת, 1139, 523, 187, 354, 0.

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120